

«Ақмола облысы білім басқармасы Шортанды ауданы білім бөлімі бойынша
Шортанды кентінің №3 жалпы орта білім беретін мектебі» КММ

«Бекітемін»

«Ақмола облысы білім басқармасы
Шортанды ауданы білім бөлімі

Бөлімнің Шортанды кентінің №3
жалпы орта білім беретін
мектебінің КММ директоры

Психологиялық қызметтің

2022-2023 оқу жылына арналған

жылдық жұмыс жоспары

Педагог-психолог: Хамитбекова А.С.

саты:

м алушылардың психикалық денсаулығын сақтау, жайлы әлеуметтік-психологиялық климат қалыптастыра отырып, ологиялық қолдау көрсету

деттері:

Баланың психикалық және тұлғалық дамуына ықпал ету

Оқушыларды оқыту мен тәрбиелеу барысында мұғалімдерге, аға-аналарға психологиялық кеңестер беру

Оқыту мен тәрбиелеу құндылықтарын арттыру мақсатында баланың оқу және тәрбиелеу процесстерді бақылау

Баланың интеллектуалдық және жеке тұлға болып қалыптасуын дамыту

Мектептегі баланың жағдайын жаңа әлеуметтік позицияларға баланың даярлығын қалыптастыру

Мектепке алғаш келу кезеңі, баланың жаңа жағдайға әлеуметтік –психологиялық бейімделуін зерттеу, кәсіптік бағдар беру

Іс-шаралар	Жұмыс түрлері	Нысаналы топ	Орындау мерзімі	Ескертулер	Есептік нысаны
1. Диагностикалық бағыт					
1. «Боюлар» әдістемесі	1-сынып бейімделуін диагностикалау	1-сынып	Қыркүйек-қазан		Хаттама
Н.Г. Луцканова Мектеп мотивациясының скринингі	4,5,6-сыныптардың бейімделуін диагностикалау	4,5,6- сыныптар	Қыркүйек-қараша		Қорытынды
Сопиометрия, «Күнді бағдарлар» анықтау М.Рокин	10-сыныптың бейімделуін диагностикалау	10-сынып	Қараша		Қорытынды Анықтама
Аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын алу жұмысы	ИСН сауалнамасы	8-11 сынып	қараша		анықтама
Зорлық-зомбылықтың алдын алу	Анонимді сауалнама	5-11 сынып	қараша		анықтама
Климовтың 5- сферасы, «Қызығушылық картасы» А.Е. Голомшток	Қызығушылықтарын бағыттау	9-11 сынып	Желтоқсан-қаңтар		Анықтама
Дж. Холланд сауалнамасы	диагностика	1-11 сынып	Жыл бойында		Анықтама
Өзін-өзі бағалауды анықтау мақсатында Г.Н. Казанцеваның өзін өзі бағалау тесті					
Векелердің баланың зияткерлік қабілетін зерттеу	Оқушылардың танымдық, интеллектуалдық, шығармашылық қабілеттерін зерттеу	2-4 сыныптар 5-7 сыныптар	қаңтар		Қорытындылар
Мюнстербер әдістемесі					
Дж.Брунер тесті.		8-11сынып			
Дарындылық картасы (А.И. Савенков)	Дарынды балаларды психологиялық сүйемелдеу	Сураныс бойынша	Жыл бойы		Анықтама

Баланың дарындылығына баға беру.	Сауалнама	Ата-аналар (сұраныс бойынша)	көзгі	Анықтама
«Өмірде жоқ жануар» жобалау әдістемесі	Ассоциалды мінез-құлықты балалармен және «қауіп топ» балаларын педагогикалық – психологиялық сүйемелдеу	1-4 сынып	Қаңтар-ақпан	Анықтамалар
«Отбасы суреті» жобалау әдістемесі		6-7 сынып		
Айзенк. Психикалық жағдайын, өзіні өзі бағалау		8-сынып		
Шмидек сауалнамасы				
Үй, Аған, Адам.				
Жобалау әдістемесі	Сауалнама	Ата-аналар	наурыз	Қорытынды
Отбасындағы тәрбие стилдерін анықтау		1-11 сынып	Жыл бойы	анықтамалар
Сұраныс бойынша жұмыстар сауалнамалар	әдістемелер	2-4 сынып	Жыл бойы	анықтамалар
Есту, көру қабылдау, зейінді анықтауға арналған әдістемелер	Әдістемелер, жеке сұхбат	Сұраныс бойынша	Жыл бойы	анықтама
Оқушылардың мазасыздық деңгейін анықтау	Жеке әңгіме, әдістемелер	Сұраныс бойынша	Жыл бойы	Хаттама, анықтама
Үлгерісшіліктің жолдарын анықтау				
II. Дамытушы бағыт				
«Кел танысайық!»	Түзету сабақтары	1, 5- сынып	Қыркүйек	хаттама
«Көңілді адамдар»	тренингтар	1 сынып	Қазан-қараша	Талдау
«Бейімділік және қалыптасу» бағдарламасы бойынша дамыту сабақтары	тренингтар	5 сынып	Қазан-қараша	талдау
Бейімделу үрдісін сүйемелдеу	тренингтар	10-сынып	Қараша	талдау
Профилактикалық сабақтар				

«Мамандықтар әлемі»	Тренинг	9-11-сынып	Жетіккен		Хаттама
Конфликттерін алдын алу және шешу дағдылары Омірлік мақсаттарды белгілеу және оларға жету дағдылары Сезім және эмоцияларды басқару дағдылары	Тренингтер	Сураныс бойынша	Жыл бойы		Қорытынды
«Бала жанын түсіну»	Тренинг	мүғалімдер	кiшiлер		Хаттама
1. Салсуаятты өмір салтының негіздері 2. Дұрыс тамақтану 3. Онлайн ортада өзін-өзі ұстау дағдылары 4. Алкогольдің, психобелсенді заттардың алам-өміріне әсері және одан бас тарту әдістері 5. Ерте жыныстық қатынастар 6. Репродуктивтік саулық. Оны сақтаудың негізгі дағдылары	Тренингтар, дөңгелек үстел	1-4 сыныптар Орта және жоғары сыныптар	Жыл бойында		Хаттама
«Жетістікке жету жолдары» «Қобалжудың алдын алу» жолдары	Емтиханға дайындық. Тренингтік сабақтары	9, 11 сынып	Ақпан-мамыр		Хаттама
«Емтиханға дайындық кезінде оқушыларға қалай көмек береміз?»	Дөңгелек үстел.	Сынып жетекшілер	ақпан		Хаттама
Саусак гимнастикалары Арт-терапия тәсілдері Ойын элементтері (жағдайға байланысты)	Түзету-дамыту жаттығулары	9, 11 сынып	наурыз		Хаттама
«Мина арналаған кинеснологиялық жаттығулар» Сураныс бойынша жұмыстар	Таным ерекшеліктерін дамыту жаттығулары	5-9 сыныптар	Жыл бойы		анықтама
Ерекше оқытулы қажет ететін оқушыларды педагогикалық-	Түзету дамыту жұмыстары	ПДПК есебінде тұрған	Жыл бойы		талдау

психологиялық сүйемелдеу Тіл дамыту суреттермен жұмыс (сюжетті)Г.б Фонематикалық диктант		оқушылар		
III. Психологиялық-педагогикалық ағарту бағыты				
«Бейімделу кезеңінің ерекшеліктері»	Ата-аналар жиналысы	1-5 сынып ата-аналары	қыркүйек	хаптама
«Дұрыс мамандық таңдау - есепін болашағын» Білім беру ұйымдарының білім алушылары арасындағы аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын алу бағдарламасы	Жаднамалар тәртібі	8-11 сыныптар	Қараша	хаптама
«Мамандық таңдау - жауапкершілік»	Алдын алу сабақтары	8-11 сыныптар	қараша	Хаттама, есеп
«Дарындылық дегеніміз не?»	Әңгіме жүргізу	9,11 сынып	Желтоқсан	хаптама
Жасөспірімдердің дұрыс мінез-құлықтың қалыптасуына көмек беру.	Баяндама	мүғалімдер	Желтоқсан-қаңтар	хаптама
«Агрессияның себептері және оның алдын алу шаралары» «Тәрбие стильдері»	Жаднамалар әзірлеу Бейнебаяндар ұсыну	5-11 сынып	Жыл бойында	
Дағдарыстық жағдайларда өзін-өзі бақылау дағдылары	Баяндама, жаднамалар әзірлеу	мүғалімдер	Жыл бойы	хаптама
Жаднамалар «Ата-аналар есіне.....» «Балалардың эмоционалдық жағдайы» «Баладағы стресстің алдын алу»	Ақпарат беру Жаднама, дағдарыс жоспарын толтыру Сұраныс бойынша жұмыстар	Ата-аналар Сұраныс бойынша Ата-аналар	Жыл бойында Жыл бойында Жыл бойы	хаптама

Сұрастырылатын мәселе	Сұрастырылатын тарап	Сұрастырылатын жер	Сұрастырылатын уақыт	Сұрастырылатын тарап	Жыл бойы	Хаттам
Қорқытпай үркіту жолдарында өзін-өзі ұстай білу дағдылары»	Жаднамалар әзірлеу, бейнеролик тарау	Жаднамалар әзірлеу, бейнеролик тарау	Жыл бойында	5-11 сынып	Жыл бойында	Хаттам
«Үйде және көшеде криминагендік жағдайлар кезінде өзін өзі ұстау дағдылары»	Ақпарат тарау	Ақпарат тарау	Жыл бойында	Ата-аналар	қаңтар	Хаттама
«Салауатты өмір салтына балаларды баулу»	Желде ақпарат беру	Желде ақпарат беру	Жыл бойында	Ата-аналар	сәуір	
Ерекше оқитуды қажет ететін оқушылардың құжаттарын ресімдеу					Жыл бойы	
ПМПК						
Жаднама						
«Таным ерекшеліктерін жаттықтырамыз»						
IV. Консультациялық бағыт						
Бейімделу үрдісін диагностикалау қорытындысы бойынша әңгіме жүргізу (жеке, Топтық)	Әңгімелесу, кеңес беру	Әңгімелесу, кеңес беру	1,5- сынып	Қараша	Қараша	Хаттама
«Біз және бізді қоршаған мамандықтар әлемі» «Өмірімінің әр жетістігіне өзін жауаптымын»	Әңгіме, мамандық таңдауда кеңес беру	Әңгіме, мамандық таңдауда кеңес беру	8-11 сыныптар	қаңтар	қаңтар	Хаттама
Кәсіптік бағдар беруде сынып жетекшінің рөлі	Кеңес беру	Кеңес беру	Сынып жетекшілері	ақпан	ақпан	
Ата-аналар жиналысы			9-11 сынып	ақпан	ақпан	
«Баламның дұрыс таңдауы – болашағының кемелдігі»	Әдістемелік кеңес	Әдістемелік кеңес	Мүғалімдер	наурыз	наурыз	
«Баланың дарындылығын ашықтау жолдары. Дарынды оқушылардың танымдық, Интеллектуалдық, шығармашылық қабілеттерін ашуға көмектесу және психологиялық қолдау						

коңурау	Жеке кеңестер	Окушылар, сұраныс бойынша	Жыл бойы	аппаратта
Ассоциалды мінез-құлықты балалармен және «қауін тобындағы» балаларды сүйемелдеу бойынша жұмыс «Өмірдің қиын жағдайына тап болған балалар» «Жасөспірімдік кезеңнің ерекшеліктері» «Қиын бала-қанлай бала?»	консультация	Сұраныс бойынша	Жыл бойында	
Ерте жүктіліктің алдын алу» дөңгелек үстел (орта және жоғары сынып оқушылары) Секуларлық күштеу жағдайларында өзін-өзі ұстау дағдылары кеңес «Мен өсіп келемін» дөңгелек үстел	Топтық және жеке кеңестер	7-11 сынып	Жыл бойында	хаттама
ҮБТ мен емтиханды сәтті тапсыруда ата-ананың психологиялық қолдауының маңыздылығы	Кеңес беру	9, 11 сынып ата-аналары	сәуір	
«Ерекше бала психологиясы, қолдау жолдары»	Онлайн кеңес беру	ПДПК есебінде тұрған оқушылардың ата-аналары	Жыл бойы	хаттама
Кеңес «Үлгермеушіліктің себептері неде? Қалай көмек береміз?»	Оқуды қиындықтарды жеңуге көмектесу, кеңес беру	мұғалімдер	Жыл бойында	хаттама
V. Ұйымдастыру-әдістемелік бағым				
Психолог жұмысын жоспарлау	Жоспар құру		Қыркүйек	Бекітілген жоспар
Дамытушылық және түзету-	Бағдарламалар әзірлеу		Қыркүйек	Бекітілген

Дамыт. бас. араламаларын өлшеу					бағаларыма
Оқушылардың мәліметтер базасын қуру	Сынып жетекшілерінен ақпарат жинау			қыркүйек	Оқушылар жайлы жинақталған мәліметтер
Оқушыларды оқу процесінде бақылау	Сабақтарға қатысу	1-11 сынып		Жыл бойы	Сабаққа қатысу парағы
Оқушылардың карталарын толтыру	Диагностика жүргізу, оқушыларды бақылау	1-11 сынып		Жыл бойы	Оқушылардың жеке карталары
Күжаттармен жұмыс	Өткізілген жұмыстар бойынша құжаттарды қалпына келтіру			Жыл бойы	
Өзі-өзі жетілдіру жұмыстары	Сайыстарға қатысу			Жыл	
VI Жыл бойынша психологиялық қызмет туралы талдамалық есептер					
	1 жарты жылдық аналитикалық есеп			Желтоқсан	
	2 жартыжылдық аналитикалық есеп			Мамыр	
	Психолог жұмысының индикаторы 1 жарты жылдық			Желтоқсан	
	Психолог жұмысының индикаторы 2 жарты жылдық			Мамыр	

Педагог-психолог: Хамитбекова А.С.

**«Ақмола облысы білім басқармасы Шортанды ауданы білім бөлімі бойынша
Шортанды кентінің №3 жалпы орта білім беретін мектебі» КММ**

**Аналитикалық жылдық есеп
психологиялық қызметтің қызметі туралы
2022 - 2023 оқу жылына**

«Ақмола облысы білім басқармасы Шортанды ауданы білім бөлімі бойынша Шортанды кентінің №3 жалпы орта білім беретін мектебінде» КММ-де 449 оқушы оқиды. Бұл 24 сынып жиынтығы. Психологтың қызметі Білім туралы Заңға және педагог-психологтардың кәсіби қызметінің әдістемелік ұсынымдарына сәйкес жүзеге асырылады.

Оқу жылының басындағы оқушылардың жалпы саны: - 449 бала.

Көп балалы балалар саны: 104 бала

Аз қамтылғандар саны: 27 бала

Қамқоршылықтағы балалар саны: 4 бала

Мектепшілік есепте тұрған оқушылар саны: 0

Кәмелетке толмағандар отдел жөніндегі бөлімде есепте тұрған оқушылар саны бір: 0

"Тәуекел тобындағы" оқушылар саны: 4 бала

Өгей шешесімен және өгей әкесімен бірге тұратын оқушылар саны: 4

Мүгедек балалар: 4 бала

ППҚ-дан бас тартудың жалпы саны: 5 адам.

Білім беру ұйымындағы психологиялық қызметтің жай-күйін талдау:

Педагог-психологтың Т.А.Ә.	Хамитбекова А.С.
Білім беру ұйымындағы штат бірліктерінің саны	1,5 бірлік-1,5 мөлшерлеме
Білімі	Жоғары, 2022 жыл Нұрсұлтан Қ. Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, қазіргі уақытта Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университетінде 1 курста магистратурада оқимын
жұмыс өтілі: жалпы	9 ай
психолог лауазымында	9 ай
Санаты	Санат жоқ
Біліктілікті арттыру курстары (өту күні, орны, ұйымы, атауы, Сағат саны)	2022 жылғы 19-28 қыркүйек қазақ психологиялық қоғамы әзірлеген біліктілікті арттыру курстарынан өттім: "мектептегі педагог-психологтың кәсіби стандарты: міндеттері, іске асыру жолдары.". Сағат саны – 72. 2023 жылғы 10-21 сәуір аралығында "адамның үйлесімді дамуы ұлттық институты" коммерциялық емес акционерлік қоғамы әзірлеген "білім беру ұйымдарындағы зорлық-зомбылықтың алдын алу."курсын өттім. Сағат саны – 80.
Байланыс деректері	Тел. Жұмыс 8(71631) 3-51-66

Педагог-психологтың 2022 - 2023 оқу жылындағы жұмысы бекітілген жылдық жоспарға сәйкес жүргізілді.

Жұмыстың негізгі мақсаты білім беру процесінің барлық қатысушыларын оқытудың әртүрлі кезеңдерінде психологиялық сүйемелдеу, оқушылардың үйлесімді психикалық және жеке дамуына ықпал ету болды.

- бейімделу кезеңінде оқушыларға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету, Мектептегі дезадаптацияның алдын алу;

- оқушылардың жеке даму проблемаларының туындауының алдын алу және оларды шешуге көмектесу (білім беру және кәсіптік бағытты таңдау проблемалары, құрдастарымен, мұғалімдермен, ата-аналармен қарым-қатынас мәселелері);

- оқушылардағы дағдарыстық жағдайлардың алдын алу және анықтау;

- оқушылардың, ата-аналар мен педагогтардың психологиялық мәдениетін арттыру.

Осы мақсаттар мен міндеттерді іске асыру жұмыстың мынадай бағыттары бойынша жүзеге асырылды: психологиялық диагностика, түзету-дамыту жұмысы, психологиялық кеңес беру, Психологиялық ағарту және алдын алу, ұйымдастыру-әдістемелік жұмыс.

Қызмет бағыттары бойынша мектептің практикалық психология қызметінің қызметін талдау

Білім берудің практикалық психологиясы қызметінің қызмет бағыттары мен жұмыс түрлері

Оқу іс-әрекетін психологиялық сүйемелдеу.

Әрбір білім алушының табысты оқуы мен дамуына ықпал ететін жағдайлар жасау бойынша жұмыстар жүргізілді. Жұмыс Білім беру процесінің барлық қатысушыларымен (оқушылармен, ата-аналармен, педагогтармен) жүргізілді. Сүйемелдеу бағдарламаларына жеке, реттеуші, танымдық және коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру бойынша жаттығулар мен тапсырмалар енгізілді. Нәтижелерді бақылау мақсатында осы дағдыларға диагностикалық зерттеулер жүргізілді.

Оқу іс-әрекетін сүйемелдеу мақсатына жету үшін келесі міндеттер шешілді:

1. Білім алушылардың, ата-аналардың, педагогтардың психологиялық-педагогикалық құзыреттілігін (психологиялық мәдениетін) дамыту.

2. Негізгі мектеп жағдайында оқушыларды сүйемелдеу:

- оқытудың жаңа жағдайларына бейімделу;

- әлеуметтену мәселелерін шешуге көмектесу: оқу қиындықтары, білім беру және кәсіби бағытты таңдау мәселелері;

- бейін алдындағы дайындық және кәсіби бағдар;

- "тәуекел тобындағы" балаларды сүйемелдеу;

Педагог-психологтың жұмысы профилактикалық, диагностикалық, консультациялық, түзету-дамыту, ағартушылық-Білім беру, кәсіптік бағдарлау (бейін алдындағы дайындық және бейіндік оқыту) бағыттары бойынша жүргізілді.

Оқушылармен жұмыс

- Оқушылардың бойында физикалық, психологиялық және әлеуметтік денсаулықты сақтауды және нығайтуды, реттеуші, коммуникативтік, танымдық құзыреттіліктерді қалыптастыруға жәрдемдесуді қамтамасыз ететін білімдерін, көзқарастарын, тұлғалық бағдарлары мен мінез-құлық нормаларын қалыптастыру мақсатында оқушылармен профилактикалық жұмыс;

- Агрессивті және аутоагрессивті мінез-құлыққа бейім бейімделу бұзылыстары бар тәуекел тобындағы оқушыларды (мониторинг және диагностика әдісімен) анықтау;

- Жеке немесе топтық түзету-дамыту жұмысын ұйымдастыру, оның ішінде дарынды оқушыларды, БЖТ-да тұратын оқушыларды, қамқорлықтағы бір оқушыны, ОР және мүгедектігі бар оқушыларды сүйемелдеу;

- Оқушылармен эмоционалды-ерікті саланы, коммуникативті және реттеуші дағдыларды дамыту, оқу процесіне мотивацияны қалыптастыру бойынша психологиялық сабақтар өткізу;

- Оқушыларға кеңес беру (мәселелерді шешуге көмектесу);

- Кәсіптік бағдар беру жұмысы, оқушыларды кәсіптік бағдар беру бойынша топтық сабақтар өткізу (тренингтер, іскерлік ойындар, кәсіптік сынақтар).

Педагогтармен жұмыс:

- Мұғалімдермен профилактикалық жұмыс, олардың оқушылармен, ата-аналармен және

- Сабақтар, дәрістер өткізу, жадынамалар мен брошюралар құралдары бойынша ақпараттандыру.

Ата-аналармен жұмыс.

- Ата-аналарға кеңес беру;
- Ата-аналарды балалармен өзара әрекеттесу процесінде отбасында тиімді, дамытушылық мінез-құлықты дамытуға ықпал ететін білім мен дағдылармен қамтамасыз ету мақсатында ата-аналармен профилактикалық жұмыс;
- Жас ерекшеліктерін ескере отырып, балаларды табысты тәрбиелеу үшін ата-аналарға әңгімелер жүргізу, ұсынымдар (жадынамалар, буклеттер) жасау.

Оқытудың жаңа кезеңінде жаңа білім деңгейіне көшуді және бейімделуді психологиялық сүйемелдеу.

Бірінші сынып оқушыларының мектепте оқуға дайындығын диагностикалау.

Мақсаты: мектепке дайын емес немесе дайындық деңгейі төмен балаларды анықтау:

Бейімделу 1 сынып

Мектепте оқуды бастау тек оқу ғана емес, жаңа таныстар мен тәжірибелер. Бұл жаңа орта және балаларға арналған физикалық, психикалық, эмоционалдық жүктемелерді қамтитын жаңа қызмет жағдайларына бейімделу қажеттілігі. Жаңа ортаға үйрену үшін балаға уақыт қажет-бұл екі апта немесе тіпті бір ай емес. Мамандар мектепке алғашқы бейімделу 2 айдан алты айға дейін созылатынын атап өтті. Сонымен қатар, жалпы рецепттер болуы мүмкін емес, бейімделу ұзақ және жеке процесс және көбіне осыларға байланысты:

- баланың жеке ерекшеліктері;
- мектепке дайындық дәрежелері (тек интеллектуалды ғана емес, сонымен қатар психологиялық және физикалық);
- кішкентай баланың әлеуметтенуі жеткілікті ме, оның ынтымақтастық дағдылары дамыған ба, балабақшаға барған ба.

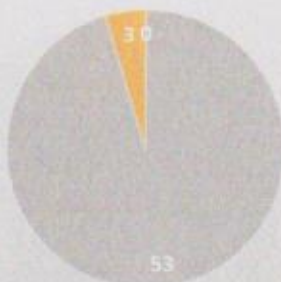
Мектепке сәтті бейімделудің белгілері. Бала көңілді, сабырлы, сыныптастарының арасынан достарын тез табады, мұғалімдер мен құрдастар туралы жақсы сөйлейді, үй тапсырмасын еш қиындықсыз орындайды, мектеп өмірінің ережелерін оңай қабылдайды, оған жаңа күн режимі ыңғайлы (танертен жыламайды, кешке калыпты ұйықтайды және т.б.). Баланың құрдастары мен мұғалімдері туралы қорқынышы жоқ, ол мұғалімнің ескертулеріне барабар жауап береді.

Дезадаптация белгілері. Сіз баланы жиі шаршағанын көресіз, ол кешке ұйықтай алмайды және танертен оянуға киналады. Бала сыныптастарына, мұғалімнің талаптарына шағымданады. Оған мектеп талаптарына сай болу қиын, ол іштей қарсылық көрсетеді, ашуланшақ, ренжіді. Әдетте мұндай балалар оқу іс-әрекетінде қиындықтарға тап болады. Тек бірінші жартыжылдықтың соңында мұғалімнің, психологтың, ата-аналардың көмегімен олар мектеп ортасына бейімделеді.

Балалардың психологиялық дайындығына келетін болсақ, 1-сыныпты бейімдеу процесін зерттеу үшін келесі әдіс қолданылды: "үйлер" проективті әдістемесі. Барлығы 56 адам сыналды, оның ішінде: 3 балада шамадан тыс қозу анықталды, қалған 53 адамда оңтайлы жұмыс қабілеттілігі анықталды, өтелетін шаршау жағдайы бар және созылмалы шамадан тыс жұмыс істейтін оқушылар анықталмады.

**Жеке қатынастардың, әлеуметтік
эмоциялардың және
"үйшіктердің" құндылық
бағдарларының проективті сынағы**

46 оқушының эмоционалды жағдайы қалыпты; 17 оқушыда жағымды эмоциялар басым, 3 оқушыда жағымсыз эмоциялар басым.

5-сыныпты бейімдеу:

5-сыныпқа көшу кезіндегі үлгермеу себептері:

Физиологиялық өзгерістер. Орта мектепке ауысу баланың денесінде физиологиялық өзгерістердің басталуымен сәйкес келуі мүмкін. Бала өсе бастайды, жылайды, үнемі ұйықтағысы келеді. Бұл құбылыстардың салдары-алаңдаушылық, есте сақтау қабілетінің төмендеуі, назар аудару. Әрине, мұндай жағдайда балаға бейімделу үшін көп уақыт қажет.

Өзіне деген сенімсіздік. Бір күні қалыптасып, өзіне деген сенімсіздік, оның қабілеттері баламен сыныптан сыныпқа "ауысады". Бала алдын-ала ештеңе шықпайды деп санайды, тіпті тырысуға батылы бармайды. Өзіне деген сенімсіздіктің себебі мазасыздықтың жоғарылауы, жақындарының қысымы, олардың шамадан тыс талапшылығы, үміттерді ақтамаудан қорқуы болуы мүмкін. Өзіне деген сенімсіздік әсіресе өтпелі жаста көрінуі мүмкін. Бала өзіне және оның жетістіктеріне, сыртқы келбетіне және бір нәрсеге қол жеткізу қабілетіне сын көзбен қарай бастайды. Көптеген жасөспірімдерде өзін-өзі бағалаудың күрт төмендеуі байқалады. Балаға осы қиындықтарды жеңуге көмектесу, олардың себептерін түсіну арқылы ғана табысты және сауатты сезінуге болады.

Жеке мәселелер. Оқыту сапасының күрт нашарлауы баланың жеке мәселелерімен байланысты болуы мүмкін: досымен ұрысып, ғашық болды, отбасындағы проблемалар және т.б. баланы не мазалайтынын білу оның сәтсіздігіне шыдамдылық пен түсіністікпен қарауға көмектеседі. Кейде біраз уақыт күту жеткілікті, бәрі ойға оралады, ал кейде маман — психологтың қолдауы мен көмегі қажет және т. б.

Қабілеттердің болмауы. Керісінше, бұл баланың ата-анасы күткен керемет қабілеттерінің болмауы туралы. Бірақ бесінші сыныпта жаңа пәндер пайда болады және баланың өзін жаңа салаларда көрсетуге мүмкіндігі бар.

Қызығушылықтың болмауы. Өте жиі кездесетін құбылыс — бала жақсы оқымайды, өйткені ол қызықтырмайды. Себептер әр түрлі болуы мүмкін: үнемі сәтсіздіктер, мұғаліммен немесе құрдастарымен нашар қарым-қатынас, жеке мәселелер. Кейде бала оқуға қызығушылық танытпайтынын айтады, өйткені олар мектепте оқығандары оның өмірінде қалай пайдалы болатынын түсінбейді.

5 - сыныпта тестілеу "бесінші сынып оқушыларында мазасыздықты анықтау бейімделу кезеңі" экспресс-әдістемесі бойынша жүргізілді, диагностика барысында барлығы: 38 оқушы, оның ішінде: мазасыздық деңгейі төмен: 24 оқушы орташа мазасыздық деңгейі: 12 оқушы жоғары мазасыздық деңгейі: 2 оқушы

5-сыныпты тестілеу нәтижелері

Зерттеу нәтижелері бойынша ұсыныстар: сынып жетекшілері мен пән мұғалімдерін тестілеу нәтижелерімен таныстыру. Оқушылардың ерекшеліктерін ескере отырып, одан әрі жұмыс жасау.

Әдістеме Н.Г. Лусканова мектеп мотивациясының скринингі

Диагностика нәтижелерін өңдеу кезінде анықталды:

24 оқушы/ бірінші деңгей. 25-30 балл-мектеп мотивациясының, оқу белсенділігінің жоғары деңгейі. Мұндай балалардың танымдық мотиві бар, мектеп қойған барлық талаптарды сәтті орындауға деген ұмтылысы бар. Оқушылар мұғалімнің барлық нұсқауларын нақты орындайды, адал және жауапты, егер олар қанағаттанарлықсыз баға алса, қатты алаңдайды. МЕКТЕП тақырыбындағы суреттерде олар мұғалімдерді тақтада, сабақ процесін, оқу материалын..

11 оқушы/ екінші деңгей. 20-24 ұпай – мектептегі жақсы мотивация.

Мұндай көрсеткіштерге оқу іс-әрекетін сәтті орындаған оқушылардың көпшілігі ие. МЕКТЕП тақырыбындағы суреттерде олар оқу жағдайларын бейнелейді, ал сұрақтарға жауап беру кезінде олар қатаң талаптар мен нормаларға аз тәуелділікті көрсетеді. Мотивацияның мұндай деңгейі орташа норма болып табылады.

Бесінші сынып оқушыларының бақылауларына сәйкес, барлығы ұжымға тез еніп, мектепте игеріліп, жаңа достар тапты, олар жақсы көңіл-күйде, сабырлы және мұғалімнің талаптарын адал орындайды. 5-сыныпқа көшу кезінде оқушылар көп қиындық көрген жоқ. Мұнда пайда болған заттар тірі қызығушылық сияқты көп қиындық тудырмады. ИЯ, жүктеме көбірек болды, бірақ оқу процесі де қарқынды және қызықты болды. Сабақтағы тәртіп тұрғысынан бесінші сынып оқушыларының бәрі қалыпты, олар сабақта өзін қалай ұстау керектігін біледі.

Балалардың айтуынша, бесінші сыныптың шарттары төртіншіден артық, орта буынға көшу оқушылар алдында жаңа мүмкіндіктер ашты, енді олар сәби емес.

10-сыныпты бейімдеу туралы

10-сыныпта 24 бала бар, оның 15-і қыз, 9-ы ұл. 10-сыныпқа көшу жаңа мектеп ұжымын қалыптастырумен, жаңа мұғалімдерге, пәндерге бейімделумен, оқу жүктемесін арттырумен қатар жүреді. Жас кезінде тану және қорғау қажеттілігі, қарым-қатынас қажеттілігі және сонымен бірге оқшаулану, өзін-өзі анықтау, өмірлік перспективаларды құру қажеттілігі артады.

Жоғарыда айтылғандарға байланысты психологтың оныншы сынып оқушыларымен жұмысында келесі міндеттер маңызды болады:

- * жоғары сынып оқушысы позициясын қабылдау;
- * оқытудың жеке мағынасы мен мотивациясын іздеу;
- * Психологиялық құралдар келесі әдістермен ұсынылған: "Социометрия", құндылық бағдарларын зерттеу

Жеке әңгімелесу барысында балалар жаңа жағдайда қиындық көрмегендерін айтты. Олар «Ақмола облысы білім басқармасы Шортанды ауданы білім бөлімі бойынша Шортанды кентінің №3 жалпы орта білім беретін мектебінде» КММ оқуды ұнатады, оларға мұғалімдер мен басқа да оқушылар құрметпен қарайды. Ешқандай проблема жоқ.

Төменгі жол: оныншы сынып оқушылары орта буынды оқытуда ерекше қиындықтарға тап болған жоқ. Олардың мұғалімдермен проблемалары болған жоқ. Оқушылар бірден мектеп өміріне араласып, іс-шараларға қатысуға тырысады, жақсы оқиды.

• **Сабаққа қатысу.**

Жалпы, балалар жаңа ортада жақсы меңгерген. Барлық оқушылар жұмысқа белсенді қатысты. Мұғалімдер тарапынан сабақтарда қатаң ескертулер болған жоқ, тек сенімді көзқарас пен сабырлы сөйлеу болды. Барлық нәтижелі сабақтарда көптеген тапсырмалар болды. Балалар топтарда да, өз бетінше де жұмыс істейді. Барлық балалар жұмысқа тартылған, сабақ барысында бөгде іспен айналысатын балалар жоқ.

• **Бақылау.**

Оныншы сынып оқушыларының бақылаулары көрсеткендей, барлық балалар ұжымға тез еніп, мектепте игеріліп, жаңа достар тапты, жақсы көңіл-күйге ие болды, сабырлы және мұғалімдердің талаптарын адал орындайды.

Бірінші тоқсанда жүргізілген сауалнама деректерін салыстырмалы талдау оқушылардың бейімделуіндегі оң динамиканы көрсетеді.

Осылайша, 10-сынып оқушыларының бейімделу кезеңі жалпы қанағаттанарлық түрде өтті.

Зияткерлік дамуды зерттеу үшін 4-сыныпта:

* Оқушылардың мотивация деңгейін скринингтік диагностикалау.

Максаты: дер кезінде түзету және дезадаптацияны болдырмау максатында оқушылардың мотивация деңгейін анықтау.

Сауалнама балалардың мектептегі мотивация деңгейін анықтауға мүмкіндік береді. Балада мектеп қойған барлық талаптарды орындауға, өзін жақсы жағынан көрсетуге деген ұмтылыстың болуы оны белсенді болуға итермелейді. Мотивацияның төмен деңгейімен оқу үлгерімінің төмендеуі байқалады. Нәтижелері бойынша:

Оқушылардың барлығы дерлік 25-30 балл жинады - мектеп мотивациясының, оқу белсенділігінің жоғары деңгейі. Мұндай балалар жоғары танымдық мотивтердің болуымен, мектеп қойған барлық талаптарды сәтті орындауға ұмтылуымен ерекшеленеді. Олар мұғалімнің барлық нұсқауларын нақты орындайды, адал және жауапты, егер олар қанағаттанарлықсыз баға алса немесе мұғалімнің ескертулерін алса, қатты алаңдайды. МЕКТЕП тақырыбындағы суреттерде олар мұғалімдерді тактада, сабақ процесін, оқу материалын және т. б.

Оқушылардағы дағдарыстық жағдайлардың алдын алу және анықтау

Мен біздің мектепте балалардағы суицидке бейімділікті анықтау бойынша бірқатар іс шаралар өткіздім

Қызметтің максаты: оқу процесінде білім алушылардың дене, психологиялық және әлеуметтік денсаулығын дамытуға, өзін-өзі жүзеге асыруға, әлеуметтенуге, сақтауға ықпал ететін жағдайларды қамтамасыз ету.

8,9,10,11 сынып оқушыларымен" СБА " сауалнамасы өткізілді

Қорытындылар: диагностика нәтижелері бойынша:

1 "И" шкаласы-шынайылық шкаласы.

8-10 балл жауаптардың шынайылығының жоғары деңгейін білдіреді; - 84 оқушы

4-7 балл — орташа деңгей; - 16 оқушы

0-3 балл жауаптардың шынайылығының төмен деңгейін, тек әлеуметтік мақұлдауға бағдарланғанын көрсетеді, зерттеу дұрыс емес деп танылады. - 9 оқушы

2 " D " шкаласы-депрессия шкаласы.

17-21 балл-жоғары бағалар, бұл белгілердің эмоционалды күйде, мінез-құлықта, өзіне, әлеуметтік ортаға қатысты болуына сәйкес келеді.

8-16 балл — орташа деңгей: 14 оқушы

1-7 ұпай — депрессияның төмен деңгейі. - 77 оқушы

3 "Н" шкаласы-невротизация шкаласы.

17-21 балл-жоғары балл, эмоционалды тұрақсыздықта, мазасыздықта көрінетін невротикалық синдромға сәйкес келуі мүмкін. - 4 оқушы

4 " O " шкаласы-көпшілдік шкаласы.

17-21 балл — қарым-қатынастың жоғары деңгейі-79 оқушы

8-16 балл — орташа деңгей; - 6 оқушы

1-7 ұпай - төмен деңгей. Төмен қарым-қатынас деңгейі, депрессия мен невротизацияның жоғары көрсеткіштерімен бірге, субъектінің "өлімге пассивті келісім" дәрежесіне суицидтік қауіпті көзқарасын білдіруі мүмкін.

Оқу жылы барысында жасөспірімдермен кәмелетке толмағандар арасында суицидті төмендету бойынша сабақтар құрастыру жұмыстары жүргізілді".

Сондай-ақ есептік және есептік құжаттаманы ресімдеу жүргізіледі. Оқу жылының басынан бастап жұмыс жүргізіліп жатқан суицидтің алдын алу жөніндегі іс-шаралар жоспары әзірленді.

Мен өз - өзіне қол жұмсаудың алдын алу бойынша педагогика және психология мәселелерінде ата-аналардың құзыреттілігін арттыру мақсатында 8-10 сыныптарда "сіздің балаңыз немен өмір сүреді" тақырыбында ата-аналар жиналысын өткіздім. Оның барысында ата-аналар өз-өзіне қол жұмсау қаупін азайту бойынша жұмыс барысында психолог жұмысының алгоритмімен танысты

Сондай ақ 8 сынып оқушыларымен тренингтік Жасөспірімдердің мазасыздығын төмендетуге арналған тренинг элементтерімен сабақтар өткізілді.

Педагогикалық ұжымға балалармен жұмыс бойынша консультациялар өткізілді.

Білім алушылардың кәсіптік өзін-өзі анықтауын, бейін алдындағы даярлығын және бейіндік оқытуын психологиялық сүйемелдеу.

Психолог кәсіби бағдар бойынша жұмыс жүргізді:

➤ 9,10,11 сыныптарда "Біз және Мамандықтар әлемі" тақырыбындағы тренингтер

Мақсаты: кәсіптік білім беру әлемімен танысу, белгілі бір білім беру сатысының талаптарын білу.

Тренингте келесі сұрақтар қарастырылды: білім беру деңгейлері қандай? Білім деңгейі дегеніміз не? Қандай оқу орындарында кәсіптік білім алуға болады? Ақылы және ақысыз білім берудің артықшылықтары қандай? Сіз әрқашан оқи аласыз ба? Оқу орнын таңдағанда не білуіңіз керек? Қалай маңызды ештеңені жіберіп алмау керек? Осы және басқа да мәселелер тренингтерде қаралды.

"дифференциалды-диагностикалық сауалнама" (ДДҰ) әдістемесі Е. А. Климова

Мақсаты: 9,10 сынып оқушыларының кәсіби бағдарын бағыттау

Зерттеу нәтижелері:

Группы профессий				
Адам-табиғат	Адам-техника	Адам-адам	Адам-белгі жүйесі	Адам көркем образ
9 бала	7 бала	6 бала	7 бала	4 бала

Кәмелетке толмағандарға қатысты қатыгездік пен зорлық-зомбылық көріністерінің, балалардың денсаулығына, дене және адамгершілік дамуына зиян келтірудің алдын алу жөніндегі жұмысты психологиялық сүйемелдеу.

Республикалық ақпараттық науқанның жоспарланған жоспары бойынша "Қатыгездік пен зорлық-зомбылықсыз балалық шақ" сынып сағаттары, әңгімелер, дәрістер, ата-аналар жиналыстары өткізілді. 2022-2023 оқу жылы ішінде отбасыларға сынып жетекшілерімен және әлеуметтік педагогпен бірге бару өткізілді.

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды психологиялық сүйемелдеу.

Барлық балалармен кестеге сәйкес жеке және топтық сабақтар өткізіледі.

Кеңес беру жұмыстары мұғалімдердің, оқушылардың, ата-аналардың өтініштері бойынша жүргізілді.

Мақсаты: психологиялық көмек көрсету, жекелеген мәселелерді түсіндіру, проблеманы талдау және оларды шешу немесе реттеу бойынша кеңестер немесе ұсыныстар әзірлеу.

Жыл бойы онлайн семинарлар мен вебинарлар өттім. Кездесулерге, конкурстарға қатыстым:

Күні	Семинардың, вебинардың атауы	Сертификаттың болуы
19.09.22	"Мектептегі педагог-психологтың кәсіби стандарты: міндеттері, іске асыру жолдары" біліктілікті арттыру курсы (72 сағат)	Сертификат
03.10.23	"Тәрбие жұмысы және психологиялық қызметтердің қызметі мәселелері бойынша отырыс" тақырыбында өткізетін ZOOM облыстық вебинарына қатысу	
11.10.22	"Жылдың үздік психологы" аудандық байқауы	Грамота
02.11.22	"Qabilet қызметі "4К" 10-11 жастағы оқушылардың қабілеттерін диагностикалау" тақырыбындағы ZOOM вебинарына қатысу	
04.11.22	Психологтар мен әлеуметтік педагогтардың аудандық әдістемелік кеңесіне қатысу	

01.02.23	"Баланы қорқытудың алдын алу ережелері" тақырыбындағы ZOOM вебинарына қатысу	
14.02.23	"Шортанды кентінің № 2 жалпы білім беретін мектебі" КММ базасында "Буллинг" тақырыбында ZOOM вебинарына қатысу	
18.02.23	"Сала мәселелері: Ақмола облысындағы жыныстық қол сұғылмаушылыққа қарсы қылмыстар" конференциясы	
24.03.23	9 және 10 сынып оқушыларының "XXI ғасырдың жас психологтары" байқауына қатысуы	1 дәрежелі Диплом және сертификат
09.04.23	Психологиялық қолдаудың автоматтандырылған платформасы бойынша ҚР ПМ ZOOM коды вебинарына қатысу	
10.04.23	"Білім беру ұйымдарындағы зорлық-зомбылықтың алдын алу" біліктілікті арттыру курсы (80 сағат)	Сертификат
21.04.23	"Орта білім беру ұйымдарында мектепшілік есеп жүргізу бойынша әдістемелік ұсынымдар" тақырыбында ZOOM облыстық вебинарына қатысу	
17.05.23	Психологтар мен әлеуметтік есеп беру кездесуі. Шортанды ауданының педагогтары	
21.05.23	Қ. Битібаева атындағы республикалық ғылыми-әдістемелік зерттеу орталығы "Үздік психолог" республикалық конкурсына қатысу	

Алынған мәліметтерге сүйене отырып, жоспарланған іс-шаралар орындалды деген қорытынды жасауға болады. Профилактикалық және түзету-дамыту жұмыстарында оң нәтижелерге қол жеткізілді.

Бағыттар бойынша қызмет нәтижелерін жалпылама талдау

Қызмет бағыттары	Оқушылар		Педагогтар		Ата-аналар	
	Тақырып	сынып	Тақырып	сынып	Тақырып	сынып
Алдын алу	Суицидтің алдын алу бойынша профилактикалық тренингтер»	8-11	«Балалармен өзара әрекеттесу ережелері»	1-11		

	«Оқытуды ынталандыру-табысты оқытудың негізгі шарты»	1,5,10	ПМПК-мен ынтымақтастық		«Интернеттің теріс әсері»	1-11
	Төтенше жағдайдағы мінез-құлық	1-3				
					"Қатыгездік пен зорлық-зомбылықсыз балалық шақ"	5-11
	Агрессивтілік пен сенімсіздік және өзіне деген сенімділік	5				
	"Емтихандар мен ҰБТ-ға дайындық бойынша практикалық кенестер" жадынамалары	11				
	Қауіпсіз интернет	1-11				
Ағарту	Психикалық денсаулықты сақтаудағылары	1			«Мектептегі дезадаптацияның себептері»	1,5
	Салауатты өмір салты	8	«Балалар мен жасөспірімдер арасындағы суицидтің алдын алу шаралары туралы»	9	Оқу мотивациясы-табысты оқытудың негізгі шарты"	5
	«Дүниежүзілік аутизм туралы ақпарат күні»	8-9	«Аутизм туралы хабарлау күні»	1-11		
	"Терроризм кезіндегі мінез-құлық" жадынамасы	1-11				
Диагностика	Керн-Йирасека Әдісі	1			ата-аналарға арналған сауалнама "сіздің тәрбиестілігіңіз"	11
	Мектептегі мазасыздық Филлипс сынағы	5				

	СБА	7, 11				
	Бейімделу процесінің диагностикасы	10				
	Лусканованың "мектеп мотивациясы" әдістемесі»	4				
	"Социометрия"	10				
	Интеллектуалды қабілеттерді диагностикалау	1-5				
	Голмштоқтың "мүдделер картасы" мүдделерінің құрылымы мен ауырлығын зерттеу	9-11				
	Кәсіби таңдау себептерін анықтауға арналған сауалнама	9-11				
Кенес беру	Жасөспірімнің психологиялық ерекшеліктері	6-8	«Жасөспірімнің психологиялық ерекшеліктері»	1	«Менің баламды таңдау - менің таңдауым»	11
	"Мен өз өмірімді өзім құрып жатырмын"	11	Сынып жетекшісінің жұмысындағы кәсіби бағдар	1		
			"Дарындылық дегеніміз не?"	1	«Балалық шақтағы салауатты өмір салты-өмір бойы денсаулықтың кепілі!	1-11
	Оқушылармен жеке әңгімелер	9	"Қиын өмірлік жағдайдағы балалар"	1		
Түзету-дамыту	«Мектеп өміріне кіріспе»	1				
	"Орта мектепті бастаушы"	5				
	Адаптация	10				

	"Нашақорлықтың, маскүнемдіктің, уытқұмарлықтың, темекі шегудің алдын алу"	8-11			
	"ҰБТ мен емтихандарды дайындау және сәтті тапсыру кезіндегі психологиялық жайлылық"	11			
	ПМПҚ ұсынымы бойынша ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жеке-түзету сабақтары	2,3, 5, 6, 7, 8 1сағат 7,8 Д/О- 0,5сағат			

Білім беру ұйымындағы психологиялық қызметті дамыту перспективалары

1. Жеке тұлғаны дамытудың әрбір жас кезеңінде оқушылардың тұлғалық және зияткерлік дамуына жәрдемдесу жөніндегі жұмысты жалғастыру.
2. Оқушылардың өзін-өзі анықтау және өзін-өзі дамыту қабілетін қалыптастыру бойынша іс-шараларды жүргізу.
3. Білім беру мекемелеріндегі әлеуметтік-психологиялық ахуалды үйлестіруде педагогикалық ұжымға жәрдем көрсету.
4. Әлеуметтік және психологиялық денсаулықтағы ауытқулардың алдын алу және еңсеру, сондай-ақ оқушылардың дамуы бойынша жұмысты жалғастыру

2022 - 2023 оқу жылына жоспарланған барлық қызмет түрлері (тексерулер, баяндамалар, консультациялар) орындалды.

Өткен кезеңде жүргізілген барлық жұмыстарды талдай отырып, барлық қызмет перспективалық жұмыс жоспарына сәйкес және барлық бағыттар бойынша жүргізілді деп айтуға болады. Жүргізілген жұмыс өз кәсіби мүмкіндіктерін анықтауға, сондай-ақ өз қызметін іске асырудың және болашақта кәсіби өсудің негізгі жолдарын анықтауға мүмкіндік берді.

Кәсіби қызметтің келесі перспективасында педагогикалық кадрлармен және ата-аналармен жұмыста жұмысты күшейтуге назар аудару қажет.

Болашақта қызметті талдау негізінде қолда бар бағдарламаларды пысықтау және білім беру процесіне қатысушылардың қажеттіліктерін ескере отырып, жаңаларын әзірлеу қажет. Өткен жылғы қызметті талдауды ескере отырып, келесі жылы қызметін жалғастыру.

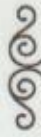
Мектеп директоры: Анесий А.

Педагог – психолог: Хамитбекова А.С.

Жуыла салып билим басқармасы Шортанды ауданы 3 маусым билим
Билим бағамы бағыныша Шортанды кентінің Білімнің мектебі ККМ
кәсіпорын, ұйым
предприятие, организация

ПЕДАГОГ-ПСИХОЛОГТЫҢ КОНСУЛЬТАЦИЯЛАРЫН ЕСЕПКЕ АЛУ ЖУРНАЛЫ

ЖУРНАЛ УЧЕТА КОНСУЛЬТАЦИИ ПЕДАГОГА-ПСИХОЛОГА

Басталды 01.09. 20 22 ж.г.
Начат

Аяқталды 20 2 ж.г.
Окончен